

A dackiölő gép

Danforth egymás után akasztgatta föl a testeket, miután keresztülmentek a rázón. Bagley ült a telefonoknál. „mennyi van?”

„19, egész jó nap ígérkezik.”

„a fenébe is, persze-persze. jó napnak tűnik. tegnap mennyit csináltunk?”

„14-et.”

„helyes. helyes. jól fog menni, ha így halad fölfelé. csak abba ne hagyják a cécot Vietnamban” mondta Bagley, a telefonos.

„ne hülyéskedj – túl sokan profitálnak és függenek a háborútól.”

„de a párizsi békekonferencia...”

„ma valahogy más vagy, Bag. tudod te is, hogy csak ücsörögnek ott egész nap röhögcsélve, fölmarják a járandóságot, aztán irány a párizsi klubokba minden este. jól elvannak azok a srácok. nem akarják jobban a békekonferencia végét, mint mi a háborúét. jól meghízunk rajta, egyetlen karcolás nélkül. édes. és ha véletlenül egyszer csak megnyugszanak a kedélyek, lesznek mások. pár helyet mindig forrásban tartanak a golyóbison.”

„hát, ja, asszem túl sokat aggodalmaskodok.” megcsörrent az asztalon lévő három telefon egyike. Bagley fölvette a kagylót. „KIELÉGÍTŐ SEGÍTSÉG ÜGYNÖKSÉG. itt Bagley.”

a vonal túlsó végén beszélő hangra koncentrált. „igen. igen. van egy jó költségelszámolónk. fizetés? 300 dollár az első két hétben, úgy értem, heti 300. az első két heti suska a miénk. azután vigye le a fizetését heti 50 dollárra, vagy rúgja ki. ha két hét után kivágja, ÖN kap tőlünk 100 dollárt. miért? hát, a pokolba is, nem látja; arra megy ki az egész, hogy mozgásban legyenek a dolgok. tiszta pszichológia, mint a Mikulás. mikor? jó, máris küldjük. mi is a cím? jó, jó, mindjárt ott lesz. ne feledje a feltételeket. szerződést is visz magával. visszhall.”

Bagley letette a kagylót. hűmmögött valamit, miközben aláhúzta a címet. „vegyél le egyet, Danforth. egy fáradt vékonykát. nem érdemes a legjobbakat behajózni elsőként.”

Danforth odasétált a ruhaszárító kötél gyanánt kifeszített dróthoz, majd levette a csipeszeket egy kifacsart, vézna alak ujjairól.

„vezesd ide. mi a neve?”

„Herman. Herman Telleman.”

„a picsába, nem néz ki túl jól. úgy tűnik, még mindig van benne vér. meg némi szín a szemében... asszem. figyelj ide, Danforth, jól mennek a felügyeleted alatt azok a rázatók? préselj ki belőlük minden dacot, semmi ellenállás, megértetted? te teszed a dolgod, én meg az enyémet.”

„néhány mókus elég szívós ábrázattal állít ide. egyesekben több az elutasítás, mint másokban, tudod te is. külsőre nem mindig mondja meg az ember.”

„rendben van, lássuk ezt. Herman. hé, fiacskám!”

„mi az ábra, faterkák?”

„mit szólnál egy fasza kis melóhoz?”

„lőszart.”

„micsoda? nem akarsz egy jó munkát?”

„mi a tökömnek? az öregem, Jersey-ből jött, végigdolgozta az egész istenverte életét, majd miután eltemettük a pénzéből, tudod, mennyi maradt?”

„mennyi?”

„15 cent meg egy örömtelen, unalmas élet vége.”

„na de, nem akarsz feleséget, családot, otthont, hogy megbecsüljenek? 3 évente új kocsi?”

„a taposómalom szóba se jöhet, apucika. engem egy bányaliftbe se raktok be. lébecolni szeretnék. micsoda szarság.”

„Danforth, futtasd végig ezt a mocskot a rázatón, és jól húzd meg a csavarokat!”

Danforth megragadta az egyedet, miközben Tellemán egyre csak kiabált „őreganyád segglyukába...”

„és facsarj ki belőle MINDEN ELLENÁLLÁST, AZ ÖSSZES DACOT! hallasz?”

„jó’ van, jó’ van!” válaszolta Danforth. „picsába. néha úgy érzem, én húztam a rövidebbet!”

„felejtsd el a gyufákat! facsarj ki belőle mindent. Nixon befejezi a háborút...”

„már megint ezzel a baromsággal jössz! aligha aludtál jól, Bagley. valami nincs rendben veled.”

„ja, ja, igazad van. álmatlanság – mindig azon töröm a fejem, hogy katonákat kellene gyártani! csak hánykolódok éjjelente! micsoda üzlet lenne!”

„Bag, ez a legjobb, amit főzhetünk abból, amink van, ennyi.”

„jó, jó, átküldted már a rázatón?”

„már KÉTSZER! kinyomtam belőle az összes dacot. meglátod.”
„rendben, hozd ide. próbáljuk ki.”

Danforth visszahozta Herman Tellemant. kissé másképp festett. szemeiből elillant a szín, arcán pedig kényszeredett mosoly ült. csodálatos látvány.

„Herman?” fordult felé Bagley.

„igen, uram?”

„mit érez? hogy érzi magát?”

„nem érzek semmit, uram.”

„szereti a zsarukat?”

„nem zsaruk, uram – rendőrök. kegyetlenségünk áldozatai, még ha időnként úgy védelmeznek bennünket, hogy lelőnek, bebörtönöznek, lecsapnak vagy megbüntetnek. rossz zsarú nem létezik. elnézést, rendőr. rádöbbenek valaha is arra, ha nem lennének rendőrök, a saját kezünkbe kellene vennünk a törvény betartatását?”

„és akkor mi történne?”

„ezen még soha nem gondolkodtam, uram.”

„kitűnő. hisz maga Istenben?”

„oh, igen, uram, Istenben és Családban és Államban és Hazában meg a becsületes munkában.”

„jézus krisztus!”

„tessék, uram?”

„elnézést. tehát, visszatérve, szereti a túlórázást?”

„oh igen, uram! szeretnék heti 7 napot dolgozni, és egyszerre 2 munkát, ha lehetséges.”

„miért?”

„a pénz miatt, uram. kell a lóvé színes tévére, új kocsikra, árengedményre a házhoz, selyem pizsamára, 2 kutyára, villanyborotvára, életbiztosításra, társadalombiztosításra, mindenféle biztosításokra és a gyermekeim egyetemi képzéséhez, továbbá automata garázsajtóra, szép ruhákra, 45 dolláros cipőkre, fényképezőgépekre, karórákra, gyűrűkre, mosogatógépekre, hűtőkre, új székekre, új ágyakra, faltól-falig szőnyegre, templomi adományokra, központi fűtésre és...”

„rendben. állj. mikor fogja mindezt élvezni?”

„nem értem, uram.”

„arra gondoltam, ha éjjel-nappal, sőt túlórában is dolgozik, mikor fogja élvezni mindezt a luxust?”

„oh, eljön majd a nap, eljön a nap, uram!”

„és nem gondolja, mikor a kölykei felnőnek, egyszer csak azt fogják tartani magáról, hogy egy seggfej?”

„miután elkoptak az ujjaim a munkától értük, uram! természetesen nem!”

„kiváló. végezetül még néhány kérdés.”

„igen, uram.”

„nem gondolja, hogy az állandó robot káros az egészségre, a szellemre, a lélekre, ha akarja...?”

„oh, a mindenit, ha nem dolgoznék állandóan, akkor csak ücsörögnék iszogatás közben, vagy olajfestményeket pingálnék, dugnék, esetleg cirkuszba járnék, netán a kacsákat bámulnám egy padról a parkban. ilyesmi.”

„nem úgy véli, hogy szép dolog kacsákat vizslatni a parkban üldögélve?”

„ebből nem lesz pénzem, uram.”

„oké, kopjon le.”

„uram?”

„befejeztem a kérdezést.”

„oké, ez kész, Dan. jó munka. adj neki egy szerződést, írasd vele alá, úgyse olvassa el. bízik bennünk. irányítsd el a címre. fölveszik. hónapok óta nem került ki ilyen jó költségelszámoló a kezem alól.”

Danforth aláíratta a szerződést, utoljára még megvizsgálta Herman szemeit, tényleg kihuny-e belőlük az élet, kezébe nyomta a szerződést meg a címet, odavezette az ajtóhoz, majd finoman taszított rajta egyet a lépcsőn.

Bagley arcán a sikert jelző könnyed mosollyal dőlt hátra, és Danforth-t figyelte, ahogy végigfuttatja a maradék 18 egyedet a rázatón. hogy hol ment ki belőlük a dac, nehéz volt rájönni, de valahol a gépben majdnem mindegyikből elszállt. a „családos” vagy a „negyvenen túl” fölíratúakból vezett ki a legkönnyebben.

Bagley hátradőlve hallgatta a beszédüket, mialatt Danforth átzavarta őket a gépen:

„egy magam korabeli öregnek nehéz munkát találnia, annyira nehéz!”

egy másik így szólt:

„oh bébi, hideg van odakinn.”

még egy másik:

„belefáradtam a szobafoglalásdiba és a kerítésbe, kudarc kudarc

hátán. valami biztonságosra, biztonságosra, biztonságosra, biztonságosra, biztonságosra van szükségem...”

még egy:

„jó, kiszórakoztam magam, most...”

még egy:

„nincs szakmám. minden férfinak kellene, hogy legyen. nekem nincs. mihez kezdek?”

egy másik:

„bejártam a világot – a hadsereggel –, ismerem a dolgokat.”

egy másik:

„ha újrakezdehetném, fogorvos vagy borbély lennék.”

egy másik:

„minden regényem, novellám és versem visszajön. a fenébe, nem mehetek el New Yorkba és rázhatok kezét a kiadókkal! én vagyok a legtehetségesebb, de belül kell lenni a körön! mindenféle munka jöhet, viszont én jobb vagyok bármelyik melónál, amit elvállalok, mert zseninek születtem.”

még egy másik:

„látják, milyen szép vagyok? látják az orromat? a füleimet? a hajamat? a bőrömet? ahogy játszom! látják, milyen gyönyörű vagyok? ugye látják? látják, mennyire szép vagyok? miért nem szeret senki? mert olyan szép vagyok. féltékenyek rám, féltékenyek, féltékenyek...”

ismét megszólalt a telefon.

„KIELEGÍTŐ SEGÍTSÉG ÜGYNÖKSÉG. itt Bagley. hogy mit? egy mélytengeri bűvárt? a kurva anyját! mi? oh, bocsánat, persze, persze, tucatszám mélytengeri bűvárunk akad. az első két heti fizetés a miénk. 500 hetente. veszélyes, tudja, nagyon veszélyes – fúrókagylók, rákok meg a többi... hínár, szüzek a sziklákon. polipok. keszonbetegség. megfázás. bassza meg, igen. 2 heti fizetés a miénk. ha 2 hét után kirúgja, kap 200 dollárt. miért? *miért?* ha az előszobájában lévő székbe egy vörösbegy aranytojást tojna, megkérdezné, MIÉRT? megkérdezné? 45 percen belül ott van magánál egy mélytengeri bűvár! a cím? jó, jó, oh, igen, jó, a Richfield Building közelében. igen, tudom. 45 perc. köszönöm. minden jót.”

Bagley letette. már fáradtnak érezte magát, pedig még csak most kezdődött a nap.

„Dan?”

„igen, anya?”

„hozz ide egy mélytengeri bűvár típust. kissé hájas has. kék szemek, közepesen szőrös mellkas, kopaszodik, kissé sztoikus, kissé görnyedt, rosszul lát és még nem tudja, de kezd kialakulni nála a gégerák. ez egy mélytengeri bűvár. mindenki tudja, milyen a mélytengeri bűvár. akkor hozz egyet, anyuka.”

„oké, szarkeverő.”

Bagley ásított, Danforth levett egyet. előrehozta, és megállította az asztal előtt. ruháján cédula, „Barney Anderson.”

„helló, Barney” mondta Bag.

„hol vagyok?” kérdezte Barney.

„KIELEGÍTŐ SEGÍTSÉG ÜGYNÖKSÉG.”

„hé, ha ti ketten nem vagytok egy pár nyálas anyabaszó, akkor soha nem láttam egyet se!”

„mi a fasz, Dan!”

„négyyszer is beraktam.”

„mondtam, hogy húzd meg a csavarokat!”

„én meg azt mondtam, hogy némelyikükben több a dac!”

„ez egy mítosz, te barom!”

„ki a barom?”

„mindkettőtök” szólalt meg Barney Anderson.

„rázd szét a picsáját még háromszor” mondta Bagley.

„oké, oké, de előbb tisztázzuk a mi ügyünket.”

„jó, akkor... kérdezd meg a Barney gyereket, kiket tart hősöknek.”

„Barney, kik a hőseid?”

„hát, lássuk csak – Cleaver, Dillinger, Che, Malcolm X, Gandhi, Jersey Joe Walcott, Grandma Barker, Castro, Van Gogh, Villon, Hemingway.”

„látod, a VESZTESEKKEK azonosul. ettől érzi jól magát. kész veszíteni. segítünk rajta. rászédtek ezzel a lélek baromsággal, hát így marjuk el a töküket. lélek nem létezik. az egész kamu. nincsenek hősök. átbaszás. nincsenek győztesek – átverés meg lószar. nincsenek szentek, zsenik – kamu és tündérmese, ettől megy tovább a játék. mindenki egyszerűen csak megpróbál kitartani és szerencsés lenni – ha bír. a többi csak picsafüst.”

„jó, jó, elásom mélyre a veszteseidet! na és Castro? a legutóbbi fotón, amin láttam, elég dagadtnak tűnt.”

„megmaradhat, mert Amerika és az oroszok úgy döntöttek, hogy

meghagyják közében. de ha igazán odavágnák a paklit az asztalra? hová mehetne? ember, annyija sincs, hogy bejusson egy lerobbant egyiptomi kupiba."

"basszátok meg ti ott ketten! azt szeretek, akit szeretek!"
fortyant föl Barney Anderson.

"Barney, amikor egy férfi igazán megöregszik, verembe esik, megéhezik, kifacsarodik – farkakat, dudákat kezd szopni és trutyit zabál, hogy életben maradjon; vagy ez, vagy az öngyilkosság. az emberiségnek fingja sincs, ember. egy romlott tömeg."

"mi meg fogjuk változtatni, faszikám. ez a trükk. ha föl tudunk jutni a holdra, a biliből is ki tudjuk vakarni a szart. csak a selejtes dolgokra koncentráltunk."

"beteg vagy, kölyök. plusz az úszógumid. kopaszodsz is. Dan, formázd át."

Danforth megragadta Barney Anderson grabancát, és háromszor is keresztülrázta, -döngette és végignyüstölte a gépen, majd visszavitte.

"Barney?" kérdezte Bagley.

"igen, uram!"

"kik a hősei?"

"George Washington, Bob Hope, Mae West. Richard Nixon, Clark Gable csontjai meg az összes szép ember, akit Disneylandben láttam. Joe Louis, Dinah Shore, Frank Sinatra, Babe Ruth, a zöldsapkások, az egész istenverte amerikai hadsereg meg a haditengerészet, főleg a tengerészgyalogság, és még a pénzügyminisztérium is, a CIA, az FBI, a United Fruit, a közlekedésiek, az egész átkozott los angelesi rendőrség meg a megyei zsaruk is. és ezalatt nem a 'zsaruk'-at, hanem a 'rendőrök'-et értem. aztán Marlene Dietrich az oldalt föl vágott ruhájával, úgy 70 körül járhat, nem? – Vegasban táncolt, gerenda lett a pöcsömből, micsoda csodálatos nőszemély. a pozitív amerikai életforma és a jó amerikai pénz örökre fiatalon tarthat minket, nem úgy gondolják?"

"Dan?"

"mi az, Bag?"

"ez itt tényleg kész! nem maradt bennem túl sok érzés, de ettől itt még mindig rosszul leszek. írasd vele alá a kis szerződését, aztán csapd ki az utcára. imádni fogják. atyaisten, mi mindent kell tennie az embernek, hogy életben maradjon? néha még a saját munkámat is utálom. szar úgy, ugye Dan?"

„az Bag. amint útjára bocsátom ezt a tahót, tartogatok neked némi meglepetést – némi jól bevált erősítő.”

„ah, fasza... mi az?”

„csak egy negyed kör a gépben.”

„MICSODA?”

„oh, jót tesz a kreatív gondolkodásnak, és használ rosszkedv ellen is. ilyesmi.”

„hatásos?”

„jobb, mint az aszpirin.”

„oké, koptasd le a seggfejet.”

leküldték Barney Andersont a lépcsőn. Bagley fölállt, majd oda-battyogott a legközelebbi rázatóhoz. „ezek a vénséges vén csirkék – West és Dietrich, még most is villogtatják a csöcsüket meg a lábukat, a pokolba, semmi értelme, már akkor is ezt csinálták, amikor még csak 6 voltam. mitől működik?”

„magamutogatás. fészítők, fűzők, púder, fények, ragyafedő kenőcs, tömés, lapítás, szalma, lószar. még a nagyanyádat is föl tudnák javítani 16 évesre.”

„a nagyanyám meghalt.”

„akkor is.”

„ja, persze, igazad lehet.” Bagley elindult a rázató felé.

„csak egy negyed kör. bízhatok benned?”

„a társad vagyok, nemde, Bag?”

„természetesen, Dan.”

„mióta is közös az üzlet?”

„25 éve.”

„jó, oké, ha azt mondom NEGYED KÖR, akkor az NEGYED KÖR.”

„micsináljak?”

„csak csúsztasd be a kezeidet a görgők közé, olyasmi, mint egy mosógép.”

„oda be?”

„igen. indulás! hoppáré!”

„hé, cimbora, ne feledd, csak egy negyed kör.”

„persze Bag, nem bízol bennem?”

„most már muszáj.”

„tudod, sutyiban kúrogattam a feleségedet.”

„te rohadt állat! kinyírlak!”

Danforth otthagya a bekapcsolt gépet, leült Bagley asztala mö-

g  , rágyújtott. d  dolni kezdett, „de szerencsés, szerencsés vagyok, gondtalanul élek, mert megvannak az álmaim...   res a zsebem, de enyém a világegyetem, mert   rz  m az álmaim...”

fölkelt, majd odasétált a géphez.

„negyed k  rr  l volt szó” mondta Bagley. „ez m  sf  ltre sikeredett.”

„nem bízol bennem?”

„valami okból jobban, mint bármikor.”

„még mindig abrakolom a feleséged a hátad mögött.”

„h  t, talán rendben is van   gy. belefáradtam a dug  s  ba. minden férfi megunja dugni a saját feleségét.”

„de   n azt akarom, könyörögj, hogy reszeljem az asszonyt.”

„nos, engem nem izgat, de nem nagyon tudom, *akarom-e*, hogy   gy tegyél.”

„5 perc múlva visszajövök.”

Danforth visszatelepedett Bagley forg  sz  k  be, f  ltette a lábait az asztalra, és v  rt. szeretett énekelgetni. slágereket: „semmim sincsen, de a semmi épp   l  g. enyém a csillagok, a nap, a fénylő   ce  n...”

Danforth elszívott k  t cigit, azután odaballagott a masin  hoz.

„Bag, alattomban k  rogoatom a feleséged.”

„oh, akarom is, ember! helyes, folytasd csak!   s tudod mit?”

„mit?”

„szeretném nézni.”

„persze, az jó lenne.”

Danforth a telefonhoz sétált, hogy t  rcs  zzon egy számot.

„Minnie? igen, Dan. elugrok újra kupakolni egyet. Bag? oh,    is jön. meg akarja nézni. nem, nem r  gtunk be.   gy döntöttem, hogy mára bezárunk. minden kész. az izraeli-arab konfliktus meg az afrikai háborúk: nincs miért aggódni. a Biafra egy csodálatos sz  . mindegy, megy  nk. a szádba akarom. jézus, izgató pofik  id vannak. Baget is sz  jbadurranat  m. neki m  g nálad is méretesebb a pof  zm  nya. maradj k  sz  nl  tben édes, úton vagyunk.”

Dan letette a kagylót. megcsörrent egy másik k  sz  l  k. fölvette. „kapd be te rohadt anyabasz  , mégha a cs  csbimb  id   gy b  zlenek is, mint nedves kutyasz  r a Nyugati szélben.” letette, miközben elmosolyodott. odacsoszogott a géphez, hogy el  hal  ssza Bagley-t. bezárták az iroda ajtaját, les  t  ltak a lépcsőn. mikor kiléptek az utcára, a nap magasan járt,   g  sz jól festett.   t lehetett látni a nők

vékony szoknyáján, majdnem a csontjaikig. mindenütt halál és rothadás. Los Angeles, a 7. utca és a Broadway közelében, az a kereszteződés, ahol holtak néznek át holtakon azt sem tudván, miért. csupán egy másik betanult játék, akár az ugrókötelezés, a békatranszírozás, a postaládába hugyozás vagy az ölebed faszának kiverése.

„semmim sincsen” énekelték, „de a semmi épp elég...”

kéz a kézben sétáltak le a földalatti garázsba, megkeresték Bag 69-es Caddyjét, beszálltak, rágyújtottak egy-egy szivarra, majd Dan elindult a kocsival, kivágódott onnan majdnem eltrafálva egy, a Pershing Square felől érkező csavargót, aztán nyugatnak fordult az autót felé, a szabadság felé, Vietnam, a hadsereg, a dugás, a hatalmas füves területek meg a meztelen szobrok, a francia bor és Beverly Hills felé...

Bagley előrehajolt és lehúzta a kormányt tartó Dan sliccét.

remélem, hogy valamit a feleségének is, gondolta Danforth.

meleg los angelesi délelőtt, vagy talán délután, ránézett a műszerfali órára – 11:37, amikor elsült. gázt adott a Caddynek, fölpörgette a motort egészen 80-ig. az autó alatt úgy suhant az aszfalt, akár a halottak sírjai. bekapcsolta a műszerfalra szerelt tévét, majd a telefonért nyúlt, miközben fölhúzta a sliccét. „Minnie, szeretlek.”

„én is, Dan” válaszolta. „veled van az a nyálgép?”

„itt ül mellettem. épp most szálltam el teletöltve a száját.”

„oh, Dan, ne pazarold el!”

nevetve tette le. majdnem beleszálltak egy kisteherautót vezető bokszosba. egyáltalán nem fekete, hanem nigger, az volt. nem akadt a világon szebb város ennél, amikor az égbe repítettek, és csak egy hitványabb, amikor nem – a Nagy A. Danforth fölpörgette 85-re. talán fölhívja Bobot este. Bob mindig olyan mulatságos. a 12 írója folyton firkantott róla valami jót. ráadásul Bob olyan természetes volt, mint a lócitrom. lenyűgöző.

kidobta az egydolláros szivart az ablakon, másokra gyújtott, és kihúzatta a Caddy motorját 90-ig, egyenesen a napba, akár a nyílvevessző, az üzlet meg az élet szuper, a kerekek pedig csak pörögtek a kinyúvadtak, a haldoklók és az eljövendő holtak fölött.

ZIJEEEEEEAAAAM!

Domokos Tamás fordítása